

La bella Italia

Programmaboekje

Koor Cantate

Zondag 19 juni 2016

Aperitiefconcert
La bella Italia

19 juni 2016

Trappenhal Helix

Koor Cantate Maasmechelen

Piano: Willy Appermont

Verhaal: Theo Van den Heuvel

Algemene leiding: Marie-Rose Van Gerven

Programma

'Romeo en Julia'

*– het liefdesverhaal van William Shakespeare –
in een bewerking van Erik van Os en Elle van Lieshout
in woord en klank*

Country gardens	Percy Grainger (1882 – 1961)
O che fresca funtanelle	in een arr. van Vic Nees (1936 – 2013)
<i>Piano-intermezzi:</i>	
<i>Il bacio</i>	<i>Luigi Arditi (1822 – 1903)</i> <i>Dwarsfluitiste An Jordens</i>
<i>La Danza</i>	<i>Gioacchino Rossini (1792 – 1868)</i>
Il carnevale di Venezia	Gioacchino Rossini
O occhi manza mia	Orlando di Lasso (1532 – 1594)
Drink to me....	T.: Ben Johnson M.: Henry Harington
Ombra mai fu	Georg Friedrich Händel (1685 – 1759) in een arr. van Gwyn Arch

Piano-intermezzo : Canzona Napolitana Franz Liszt (1811 – 1886)
uit 'Venezia e Napoli'

One hand, one heart Leonard Bernstein (1918-1990)

Piano-intermezzo: Hachis Romantique Gioacchino Rossini
uit 'Péchés de Vieillesse'

Duetto buffo di due Gatti Gioacchino Rossini

Sopranen Anita Deckers en Margriet Leurs

Mon cœur..... Orlando di Lasso

Caro mio ben Giuseppe Giordani (1744 – 1798)
in een arr. van Gwyn Arch

Lascia ch'io pianga Georg Friedrich Händel
. in een arr. van Gwyn Arch

Lasciate mi morire Claudio Monteverdi (1567 – 1643)

Piano-intermezzo: Serenata Enrico Toselli (1883 – 1926)

Quartetto pastorale Gioacchino Rossini

Voorwoord

'La bella Italia!'

Nog enkele weken... en Cantate vliegt er even tussenuit richting Italië. Zon en natuur, kunst en Italiaanse gastvrijheid lokken ons naar Peschiera del Garda in de provincie Verona.

Op zondag 3 juli zingt Cantate er de 'Missa in honorem Beatae Mariae Virginis' opus 41 van de Vlaamse componist Edgar Tinel (1854 – 1912) in de bedevaartskerk 'Santuario della Madonna del Frassino'. Deze vijfstemmige a capella mis uit 1892 is een meesterwerk van vocale polyfonie met een romantische ondertoon. Zij werd o.a. uitgevoerd tijdens de begrafenis van Koning Albert I in februari 1934 in de kathedraal van Brussel.

Voor dit aperitiefconcert kiezen we resoluut voor profane koormuziek. Aangezien we op de Italiëreis Verona – de stad van het legendarische liefdespaar Romeo en Julia - aandoen, was de verleiding groot om dit verhaal in het concert te implementeren. Zo zetten we terzelfdertijd de 400ste verjaardag van het overlijden van Shakespeare (1564 - 1616) in de kijker.

.... Maar wist u dat niet Shakespeare maar wel de Italiaanse dichter Masuccio Salernitano in 1476 het oorspronkelijke verhaal van Romeo en Julia neerpende onder de titel 'Mariotto en Gianozza' en publiceerde in 'Il Novellino'?

De romantische tragedie is echter populair geworden door het toneelstuk van Shakespeare, weliswaar naar het verhaal van Salernitano.

De culturele rijkdom van Italië weerspiegelt zich tevens in de muziekgeschiedenis van het land. Tijdens het concert krijgt u een kleine inkijk op vocaal vlak.

Terwijl de Nederlandse componisten tijdens de **Renaissance** (1400 – 1600) naar Italië reisden om de musici daar in te wijden in de moeilijke kunst van de polyfonie, leerden ze van hun kant de spontane, uit de volksmuziek gevoede Italiaanse kunstvormen kennen.

De villanella '**O occhi manza mia**' van Orlando di Lasso (Mons 1532 - 1594) is hiervan een typisch voorbeeld. Dat Roland de Lattre (originele naam) van alle markten thuis was, bevestigt het hoofse Franse chanson '**Mon coeur se recommande à vous**'.

Het hoofse karakter van het Franse chanson werd dan weer overgenomen in de Italiaanse madrigaalkunst. Dankzij het Italiaanse karaktervolle temperament werden de madrigalen gekruid met een expressieve tekstverklanking en een gewaagdere harmonisatie. Getuige hiervan is het madrigaal '**Lasciate mi morire**' van Claudio Monteverdi (1567 – 1643).

Monteverdi's werk typeert de overgang van renaissance - naar barokmuziek. Terwijl in de renaissance de muziek de volledige heerschappij had in de zogenaamde 'prima prattica', voegde Monteverdi de 'seconda prattica' daar aan toe. Hierin kreeg de dichtelijke tekst de bovenhand. Zo brak Monteverdi met de oude regels van de polyfonie en baande hij een weg naar de opera. Zijn eerste opera 'Orfeo' verscheen in 1607.

'Lasciate mi morire' – de 'lamento d'Arianna' - komt uit zijn tweede opera 'Arianna' en is het enige bewaarde fragment uit de opera.

Händel en Italië?

De Duitse componist en kosmopoliet **Georg Friedrich Händel** (1685 – 1759) kreeg zijn muzikale opleiding in Hamburg, de Venetiaanse operastad uit het Noorden. Hij eigende zich al snel de elegante Hamburgse stijl toe, zoals blijkt uit zijn eerste succesrijke opera 'Almira' (1705).

Dit succes resulteerde in een uitnodiging van een prins uit het huis 'De Medici'. Händel reisde rond in Italië van 1706 tot 1710. Zijn hartstocht voor de opera werd in de theaters van Florence, Rome, Venetië en Napels bevredigd. Het verschil tussen de noordelijke, Germaanse en de Italiaanse, zuidelijke muziekbeleving kwam duidelijk aan het licht. Zijn muzikale ontplooiing onder de warmte van de zuidelijke hemel was dan ook van groot belang in het kader van zijn opera's.

'**Lascia ch' io pianga**' vinden we voor het eerst terug als sarabande – een trage barokke dansvorm in een driedelige maatsoort - in de opera 'Almira'. In 1711 bewerkte Händel de sarabande tot de aria 'Lascio ch'io pianga' voor zijn succesvolle opera 'Rinaldo'. Deze opera is gebaseerd op 'Gerusalemme liberata', een verhaal van Torquato Tasso over de eerste kruistocht. Het libretto is van Giacomi Rossi.

'**Ombra mai fu**' is één van de bekendste aria's voor castraat sopraan uit de opera 'Xerxes' (1738). Deze prachtige klaagzang is beter bekend onder de naam 'Largo' van Händel.

De populaire aria '**Caro mio ben**' van de Napolitaanse componist **Giuseppe Giordani** (1744 – 1798) werd door recentelijk onderzoek toegewezen aan zijn broer Tommasso Giordani.

De drie vernoemde aria's worden tijdens dit concert uitgevoerd in een vierstemmige koorbewerking van de hedendaagse Engelse componist en arrangeur Gwyn Arch.

Met **Gioachino Rossini** (1792 – 1868) duiken we de 19de eeuw in, de eeuw van de romantiek. Dat de romanticus Rossini de geneugten van het leven kon appreciëren, bewijst het culinaire gerecht '**Tournedos Rossini**'. Aan kok Auguste Escoffier gaf hij volgend recept: ossenhaas op een in jus gedrenkte crouton, geserveerd met ganzenlever en truffel en besprenkeld met madeira. Het proeven waard? De naam 'tournedos' zou in deze echter gebaseerd zijn op 'tourner le dos'!

Zijn muziek viel wel in de smaak van het Italiaanse publiek, zodat het ene zangspel op het andere volgde en zijn levensloop een aaneenschakeling van operavoorstellingen werd. In de periode van 1810 tot 1829 componeerde hij 40 opera's met virtuoze zangpartijen en prettige in het gehoor liggende melodieën, gekenmerkt door de fameuze Rossini-crescendo, die hem de spotnaam 'Monsieur Crescendo' opleverde.

'**Quartetto Pastorale**' was oorspronkelijk een koor uit de opera 'Aureliano in Palmira' uit 1813, maar werd vaak als zelfstandige compositie uitgevoerd.

'**Il carnevale**' ontstond in Rome tijdens het carnaval van 1821. Componisten Rossini en Paganini, tekstschrijver d' Azeglio en sopraan Lippardini schreven samen de tekst. Verkleed als bedelaars trokken ze al zingend door de straten van Rome.

Dat Rossini niet verlegen zat voor een humoristisch werk, bewijst het Kattenduet '**Duetto buffo di due Gatti**' uit 1825.

Deze Italiaanse werken werden chronologisch geduid, maar zullen tijdens het concert in een andere volgorde ingebed worden in het verhaal van Romeo en Julia naast andere passende vocale en instrumentale kleinoden.

Auteurs Erik van Os en Elle van Lieshout wisten de essentie van het klassieke liefdesverhaal van Romeo en Julia prachtig te verwoorden in een adembenemend relaas, u gebracht door Theo Van den Heuvel.

Luister! Kijk en geniet!

Marie-Rose Van Gerven

Country gardens Percy Grainger (1882 – 1961)

Oh che fresca funtanelle in een arr. van Vic Nees (1936 – 2013)

Oh che fresca funtanelle
L'Aquebelle
é'na vena di cristalle surie balle.
Tra guiumi e tra fiole,
scrizzo e canta in facina al sole:

*Oh che fresca funtanelle
L'Aquebelle.*

Canta allegra a va 'l lu mare
st'aque chiare
li cilitte tra le fronne gie responde.
Che je dice a sti cardille?
Aquebelle dille, dille.

Bive a st'aqua Antuniette
ca riflette
gnenu specchie su ochie belle'n
cennariele
si capille scengelate
a stu specchie delle fate.

O, hoe fris dat bronnetje,
L'Aquebelle,
een lichtbewogen kristallen ader.
Tussen mos en viooltjes
danst het naar de zon:

O, dat fris bronnetje L'Aquebelle.

Vrolijk zingend vloeit het naar de
zee, dit helder water en de vogels
in het water antwoorden het?
Wat vertellen die vogels?
Mooi watertje, vertel het!

Drink van dit water, Antonietta,
dat als een spiegel je mooie ogen
weerkaatst,
pleng je haren in het koele water,
in deze toverspiegel.

Il carnevale di Venezia Gioacchino Rossini (1792 – 1868)

Siamo ciechi, siamo nati
Per campar di cortesia;
In giornata d'allegria
Non si nega carità!

Donne belle, donne care,
Per pietà, non siate averse!
Fate a' poveri vecchietti
Un tantin di carità!

Siamo tutti poverelli
Che, suonando i campanelli
E scuotendo li batocchi,
Col do, re, mi, fa, sol, la,
Domandiam la carità!

Deh, soccorreteci Donnette amabile!
Siate benefiche coi miserabili,
Noi siamo poveri di buona bocca
Siam pronti a prendere quel che ci
tocca.

Deh! Soccorreteci per carità
che carnevale morendo stà.

Wij zijn blind, geboren
Om te leven van de gunst van
anderen;
Op zulke vrolijke dagen
Weigert men geen aalmoes!

Mooie, lieve vrouwen,
In Godsnaam, wees niet gierig!
Geef die arme oudjes
een beetje liefde!

Wij zijn allen arme kerels,
Die, klokken spelend
en klepel swingend,
van do, re, mi, fa, sol, la,
om medeleven vragen!

Ach, help ons, beminnelijke vrouwen!
Heb medelijden met de ellendigen,
Wij hebben gebrek aan goede
woorden
en zijn bereid alles te accepteren.

Ach! Help ons uit liefde,
Omdat het carnaval voorbij is.

O occhi manza mia Orlando di Lasso (1532 – 1594)

O occhi, manza mia, cigli dorati!
O faccia d'una luna stralucente!

Refrein :

*Tiene mi mente,
gioia mia bella,
Guardam'un poc'a me,
fa mi contento.*

O cuore, manza mia, perfido cuore.
Tu sei la gioia mia, lo mio amore!

O je ogen, mijn liefje,
met wimpers van goud!
O gelaat als van een maan,
met heldere stralen!

*Je ketent mijn geest,
mijn vreugde, mijn schoonheid,
Kijk me nog wat aan,
stel me tevreden.*

O je hart, mijn liefje,
je trouweloos hart.
Jij bent mijn vreugde,
en mijn liefde.

Drink to me only with thine eyes

T.: Ben Johnson

M.: Henry Harington

Drink to me only with thine eyes,
and I will pledge with mine,
or leave a kiss within the cup,
and I'll not ask for wine.
The thirst that from the soul doth
rise, doth ask a drink divine.

But might I of Jove's nectar sip
I would not change for thine.

I sent thee late a rosy wreath,
not so much hon'ring thee,
as giving it a hope
that there it could not with'ring
be.
But thou thereon did'st only
breathe,
and send'st it back to me.
Since when it grows, and smells I
swear, not of itself but thee.

Drink me alleen met je ogen
en ik zal je met de mijne binden,
of laat een kus in 't glas
en ik zal niet naar wijn vragen.
De dorst, die in de ziel ontspringt,
vraagt een godendrank.

Maar ik zal nooit van Jupiters
nectar drinken in ruil voor de
jouwe.

Laatst zond ik je een krans van
rozen,
Niet zo zeer om je te vereren,
Maar in de hoop
dat hij nooit zou verwelken.
Maar jij zond hem terug naar mij
Met de geur van jouw parfum.
Sedertdien groeit en bloeit die
krans en ruikt zo geurig,
niet uit zichzelf, maar door jou.

Ombra mai fu

Georg Friedrich Händel (1685 – 1759)

in een arr. van Gwyn Arch

Ombra mai fu
Di vegetabile,
Cara ed amabile,
Soave piu.

Nooit was de schaduw
Van een boom (plataan)
Zo liefelijk en beminnelijk
Zo aangenaam.

One hand, one heart

Leonard Bernstein (1918-1990)

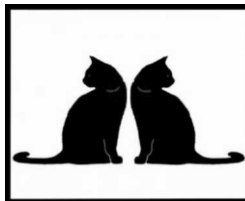

Make of our hands one hand,
Make of our hearts one heart.
Make of our vows one last vow;
Only death will part us now.

Make of our lives one live.
Day after day one life.
Now it begins, now we start;
One hand, one heart.
Even death won't part us now.

Maak van onze handen één hand,
Maak van onze harten één hart.
Maak van onze geloften één
geloofte;
Alleen de dood kan ons nu
scheiden.
Maak van onze levens één leven.
Dag na dag één leven.
Nu begint het, nu starten we;
Eén hand, één hart
Zelfs de dood zal ons nu niet
scheiden.

Duetto buffo di due Gatti Gioacchino Rossini

Mon coeur se recommande à vous' Orlando di Lasso

Mon coeur se recommande à
vous,
tout plein d'ennui et de martyre;
Au moins en dépit des jaloux
Faites qu'adieu vous puisse dire .

Ma bouche qui savait sourire
Et conter propos gracieux

Ne fait maintenant que maudire
Ceux qui m'ont banni de vos yeux

Ik leg mijn hart in jouw handen,
vol van smart en diep verdriet.
Sta tenminste toe, tot spijt van
wie 't benijdt,
dat ik afscheid van je mag nemen.

Mijn mond die zou willen
glimlachen
en heerlijke verhalen vertellen,
kan niets anders meer doen dan
hen vervloeken
die mij uit jouw ogen hebben
verbannen.

Caro mio ben

Giuseppe Giordani (1744 – 1798)
in een arr. van Gwyn Arch

Caro mio ben
credimi almen
senza di te
languisce il cor.
Il tuo fedel
sospira ognor.
Cessa, crudel,
tanto rigor!

Mijn zeer geliefde
geloof me tenminste
zonder jou
is mijn hart vol smart.
De jouw getrouwe
zucht altijd.
Stop, o wrede,
met zulke bestraffing!

Lascia ch'io pianga van Georg Friedrich Händel
in een arr. van Gwyn Arch

Lascia ch'io pianga
mia cruda sorte,
E che sospiri
La libertà.
Lascia ch'io pianga
mia cruda sorte,
E che sospiri
La libertà.

Laat me, want ik ween
Omwille van mijn wreed lot
En (mijn) verzuchten
Naar de vrijheid.
Moge het verdriet de
ketens van mijn lijden verbreken
al was het maar uit erbarmen

Lasciate mi morire Claudio Monteverdi (1567 – 1643)

Lasciate mi morire,

E che volete voi
che mi conforte
In così dura sorte,
In così gran martire?

Lasciate mi morire.

Laat mij sterven,

Wie ziet nog kans
Om mij te troosten
In dit harde lot
In deze grote marteling?

Ach, Laat mij sterven.

Quartetto pastorale Gioacchino Rossini

L'asia in favilla è volta
Combattono i possenti,
Sol tra pastori e armenti
Discordia entrar non sa.
O care selve, o care stanze di
libertà.

Non fia che ferro ostile
brillar fra noi si veda,
Che non alletta
a preda la nostra povertà.
O care selve, o care stanze di
libertà.

Tranquilli il sol ci lascia
allor che si ritira,
Tranquilli il sol ci mira,
si, quando ritorno fa.
O care selve, o care stanze
di libertà.

Azië staat in vuur en vlam
De machtigen strijden,
Alleen onder herders en kudden
Kan er geen ruzie ontstaan.
O, geliefde bossen, ruimte van
vrijheid.

Bij ons zal je geen vijandig staal
zien schitteren,
Omdat onze armoe
niet lokt als buit.
O, geliefde bossen, ruimte van
vrijheid.

De zon laat ons in vrede achter
Als zij ondergaat,
En ziet rustig op ons neer,
Als zij er weer is.
O, geliefde bossen, ruimte van
vrijheid.

Dank aan Driesen Piano's bvba

Rijksweg 370_3630 Maasmechelen

089 76 41 45

Verkoop En Verhuur Van Piano's

Ook een woordje van dank voor al onze stille werkers:
leden, oud-leden, familieleden, Amicileden, vrienden van het koor.

Meer info over het koor Cantate: www.koorcantate.be

Of via onze pagina op Facebook.

Zingt U graag? Wij zoeken tenoren en bassen!

Contactpersoon tenoren: Frans Loyens 0473/672154

Contactpersoon bassen: Luc Wasiak 0498/041000

Om te onthouden!

Zaterdag 17 december 2016

20.15 uur

i.s.m. Cultuurcentrum MM

Openingsconcert 50 jaar Cantate:

Magnificat van John Rutter

Uitvoerders: Cantate

Haftcraft XL

Sopraan: Kelly Poukens

St.-Barbarakerk Eisden – Tuinwijk

Na het concert wordt U een aperitiefje aangeboden in de cafetaria van de nieuwe sporthal. U ziet het gebouw liggen links van U als U deze zaal verlaat

Wij danken U voor uw aanwezigheid!